

ТЕМА: Загальна характеристика права власності

1. Поняття, ознаки та види речових прав. Право власності як основне речове право.
2. Право власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
3. Суб'єкти права власності. Об'єкти права власності.
4. Зміст права власності. Здійснення права власності.
5. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження речі.
6. Довірча власність.

I. Нормативно-правові акти:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), ратифікована Законом від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 20.03.1952 року, ратифікований Законом N 475/97-ВР (475/97-ВР) від 17.07.97 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_535.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1467454189863271>.
5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
6. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 01 липня 2004 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.
7. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08 червня 2000 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
8. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 вересня 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>
9. Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому: Закон України від 15 серпня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2518-20#Text>

II. Судова практика:

1. Аналіз деяких питань застосування судами законодавства про право власності при розгляді цивільних справ: Верховний Суд України URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/1207B66D24762C1DC2257D0E004CC419](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/1207B66D24762C1DC2257D0E004CC419).
2. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 5 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14>.
3. Про узагальнення практики застосування судами законодавства, що регулює право приватної власності на житловий будинок: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25 вересня 2015 року №7 URL: http://zib.com.ua/ua/119331-vssu_pidsumuvav_praktiku_schodo_prava_vlasnosti_na_zhitloviy.html.

4. Ключові висновки Верховного Суду щодо застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій). URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2024/Prezent_prakt_sancii.pdf

III. Література:

1. Безсмертна Н. Співвідношення понять “право власності” та “здійснення права власності”. Право України. 2003. №11.
2. Венедіктова І.В. Договір довірчого управління майном як форма реалізації правового інституту довірчого управління майном в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, б.в., 2003. 19 с.
3. Ільків О.В. Речові права в умовах новелізації цивільного законодавства України: монографія. Рівне: О.Зень, 2021. 456 с.
4. Ісаєв А. Право власності на гроші. Право України. 2021. №. 5. С. 119-134.
5. Кодифікація приватного (цивільного) права України / За ред. проф. А.С. Довгерта. К., 2000.
6. Котляр Д. Довірча власність чи договір управління майном – український вибір. Лабораторія законодавчих ініціатив. Інформ.-аналіт. портал. URL: <http://parlament.org.ua/2004/06/21/dovircha-vlasnist-chi-dogovir-upravli>
7. Левик А., Яворська О. Межі здійснення права приватної власності на житло. Право України. 2001. №9.
8. Луспенник Д. Захист гідності, честі та ділової репутації: деякі проблемні питання правозастосування. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prezentatsia_Luspenyk.pdf
9. Майданик Р. А. Теоретичні проблеми регулювання довірчих відносин у цивільному праві: автореф. дис... д-ра юрид. наук. К., 2003. 20 с.
10. Мамедова С.М., Фомик О.С. Щодо питання захисту честі, гідності та ділової репутації, посягання на які відбулося в соціальних мережах України. Юридичний електронний журнал. № 4. 2022. URL: <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=149>
11. Мічурін Є. О. Обмеження майнових прав фізичних осіб (теоретико-правовий аспект): монографія. ХАРКІВ: ЮрСвіт, НДІ Приватного права та підприємництва АПрН України, 2008. 482 с.
12. Мічурін Є. Речові права на чуже майно: правове регулювання та договори про встановлення. Нотаріат для вас. 2006. № 7-8. С. 21-30.
13. Москалюк Н.Б. Теоретичні та практичні проблеми права державної власності та його реалізації: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 352 с.
14. Музика Л.А. Проблеми права комунальної власності в Україні. К.: Атіка, 2006.
15. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За ред. В.М. Коссака. К.: Істина, 2004.
16. Право власності в Україні: Навч. посібн. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2000.

- 17.Сліпченко С.О. Інститут права довірчої власності і його дія в Україні. Дис...канд. юрид. наук. Харків, 1997.
- 18.Сокурєнко В. Власність – основа свободи. На шляху до правової держави // Вісник ЛДУ. 1992.
- 19.Тарасенко Х. Порівняльно-правова характеристика права довірчої власності із правом власності в класичному розумінні. Юридичний холдинг. URL: <http://yurholding.com/news/75-porvnyalno-pravova-harakteristika-prava-dovrchoyi-vlasnost-z-pravom-vlasnost-v-klasichnomu-rozumnn.html>
- 20.Спасибо-Фатєєва І. В. Погляди на підстави переосмислення права власності // Право України. 2021. №. 5. С. 119-134. С.13-28.
- 21.Яворська О.С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2008. – 313 с.

Завдання 1.

Визначте коло суб'єктів права власності. Висловіть Вашу думку щодо можливості українського народу бути суб'єктом права власності.

Завдання 2.

Проаналізуйте зміст конституційного положення „Власність зобов'язує”. Проаналізуйте та випишіть законодавчі межі здійснення права власності:

- а) загальні межі;
- б) через визначення способів здійснення права власності;
- в) через вказівку на цільове призначення права.

Завдання 3.

Висловіть свою точку зору стосовно того, чи може виступати об'єктом права власності:

- інформація;
- патент на винахід;
- підприємство;
- органи та інші анатомічні матеріали людини.

Задача 1.

Львівське комунальне підприємство «Збиранка», що є виконавцем житлово-комунальних послуг, звернулося до Петренка, власника однієї із квартир будинку, який перебував на обслуговуванні ЛКП, щодо укладення договору про надання послуг з утримання будинку та прибудинкової території. Петренко відмовився від укладення договору, пояснивши, що квартира є його власністю і він вправі самостійно, без втручання інших осіб визначати спосіб користування нею. На думку Петренка, він сам краще забезпечить утримання відповідної частини будинку у належному стані. Вирішіть спір. Чи можна зобов'язати власника вчиняти певні дії щодо його майна, зокрема, укласти договір на утримання та обслуговування прибудинкової території? Проаналізуйте відповідні положення ЗУ «Про житлово-комунальні послуги».

Задача 2.

Подружжю М.О. і Н.О. належить на праві власності житловий будинок у смт. Підволочиськ Тернопільської області. Будинок розташований недалеко від вулиці, і

подружжя вирішило використати частину будинку для зайняття підприємницькою діяльністю, для чого переобладнати одну із кімнат будинку під продуктивний магазин. Коли подружжя звернулось за консультацією до знайомого юриста, той роз'яснив, що за чинним законодавством житлові будинки повинні використовуватися лише для проживання в них, але не для підприємницьких цілей. Подружжя заперечувало, не розуміючи, чому вони як власники будинку не можуть користуватися ним на свій розсуд.

Проаналізуйте ситуацію.

Задача 3.

К. передав за договором оренди С. у платне користування строком на 2 місяці комп'ютер. Відповідно до умов вказаного договору, комп'ютер мав бути повернутий його власнику – К. 10 березня 2019 р., однак С. не виконав цієї умови і вчасно не повернув комп'ютер. Внаслідок пожеги 15 березня 2019 р. житловий будинок, де проживав С. і в якому зберігався вказаний комп'ютер, був затоплений, і комп'ютер вийшов з ладу. К. пред'явив до С. вимогу про компенсацію вартості ремонту – 12000грн. С. заперечував, посиляючись на відсутність його вини у заподіянні шкоди комп'ютеру.

Проаналізуйте ситуацію. Чи змінилось би вирішення, якби комп'ютер був вчасно повернутий К.?